

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Synopsis Annalium Societatis Jesu In Lusitania

Francus, Antonius

Augustæ-Vindelicorum, M. DCC XXVI.

Annus 1668. Soc. 129.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72313](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72313)

mihî in promptu non sunt. Neque curanda hujusmodi negligentia, cum illò contendant regressuri.

10. Per Quadragesimam Pinellii missionem obivit P. Franciscus à Cruce, ^{Missionem Pinellii.} qui postea fuit à confessionibus Principi Joanni. Socium habebat P. Jacomium Carvalium. Præter alia, extincta fuerunt inveterata, quæ firmaverat abominatio vix ullis explicanda verbis. Duæ factiones invicem modis omnibus, quibus poterant, se lacerabant. Ut suam factionem unus presbyter redderet firmiorem, vocavit in facellum extra oppidum suos; ibi factò sacro, antequam divinam glutiret hostiam, cum ea in manibus ad illos versus, ut erant edocti, quisque execrabile per sacrosanctam hostiam pronuntiavit jusjurandum, cujus horridum erat carmen, se nunquam veniam daturum suæ factionis inimicis, nec condonaturum injurias; si secus faciat, velle inuri cunctis infamiae notis. Id quod juraverant, subscripsere in charta manu suâ. Tanta omnes infania ceperat.

11. Duo de nobilioribus erant factionum capita: hi ubi norunt Patres oppidum subiisse, ut vitarent eorum congressum, recesserunt, non reversuri, nisi finita Quadragesimâ. Non latebat hoc DEI servos, ideò, tanquam si nulla forent odia, incubuere cæteris ministeriis. Imminente paschâ, domum ambo se recipiunt. Id unice expectabant Patres. Sine mora armatos fortissimos sunt aggressi; quoties oppugnaverint, quoties repulsi sint, quoties desperaverint, paucis nequit exponi. Demum sudantibus athletis DEUS affuit; nam molliti saluberrimis consiliis, dederunt manus. His expugnatis, minor cum cæteris labor fuit; è duobus enim pendebat utriusque factionis inclinatio. Diebus post pascha in templo conjuncti, præmissâ concione, omni populo in gaudii lacrymas effuso, mutuis amplexibus colligavere animos.

12. Goesium per idem tempus contendit P. Ludovicus Barretus, & Al- ^{Alia missio-}phonus Sylveira; & in Montem majorem novum P. Ignatius Mascarenus ^{nes.} filius Comitis de S. Cruce, & Josephus Eduardus nondum sacerdos. Ubique navata diligens opera nostris ministeriis. Mascarenus induxit consuetudinem commendandi enixè DEO laborantes vitæ postremo agone; cujus etiam author fuit Ulyssipone instituto sodalitiò B. Virginis à bona morte ad succurrendum morientibus.

Annus 1668. Soc. 129.

1. **A**nnis non minùs, quàm octo supra viginti, Castellani bellum inferendo, ^{Finis belli.} Lusitani arcendo se contriverant; tandem longo bello quæsitâ pax utriq; affulit nationi. Ad Brasiliam, ibi Societati adjungendi, sunt missi tres ^{Profecti ad Brasiliam. ad Indiam.} scholastici, Antonius Rodericius, Mendus Paciecus, & Raphaël Salgatus. In Indiam solvit navis à divo Gonfalo dicta; eam de nostris sex conscenderunt. P. Sebastianus Almeida, qui à Goana Provincia Romam Procurator legatus, eodem revertebatur nominatus Episcopus Japonensis. Ex sociis erant tres sacerdotes Itali, unus Lusitanus, alius novitius Lusitanus non sacerdos. Aprilis 22. navis portum egressa est. Plurimi nautæ erant Angli & Hollandi: decem ex his convicti à nostris Romana sacra amplectuntur.

2. Parùm fausta contigit navigatio, ut ferme sunt, cum naves sub finem Aprilis Ulyssipone solvunt. 9. Septembris jecerunt anchoras in portu Mossambiquii, 12. ejusdem mensis in altum progressi. Vento & mari adversis, cum & morbi grassarentur, esetque aquæ penuria, & impetus currentium aquarum, atque alia multa navem retardarent, 6. Octobris habita supplicatio, in qua pueri ab umbilico sursum procedebant nudi, fune nodoso corpuscula cingente, trahabant nudatis humeris vel ligneas cruces, vel truncos. Id P. Sebastianus peragendum curavit exemplo Ven. Marcelli Mastrilli, qui similem supplicationem,

Antonius Franco.

X x

nem,

nem, cui & puer aderat Sebastianus, instituit ad sollicitandum S. Xaverii patrocini-
cium. Tandem 30. Martii intrârunt Goensem portum,

Moritur P.
Michaël Ti-
nocus.

3. Eboræ 11. Decembris extremum vitæ diem confecit P. Doctor Mi-
chaël Tinocus Elvensis. Tradidit scientias in Academia Ebornensis, & ibi mode-
ratus est primariam cathedram Theologiæ. Post alias ordinis præfecturas, Vi-
ce-Provincialem egit Lusitanæ Provinciæ, & Provincialem Transtagana. Cha-
ritas adversus subditos quamlibet paternam superavit. Nihil magis exolus,
quàm discordias, & animos mutuo amore non devinctos. Ajebat, se nemi-
nem expulisse de Societate, & gubernâsse Theologicè. Id notum fecit ingens
studium omnes reducendi ad bonam frugem, & in Societate conservandi.

Stephanus
Pinerius.

4. Ibidem duo Coadjutores vitæ recesserunt. Stephanus Pinerius 11.
Novembris, natus Baleisami in agro Bejenfis, octogenario major. Conimbricæ,
& Eboræ Pharmacopæum egit in nostris Collegiis. Janitor ostii secundi, pau-
perum illò ad accipiendam elemosynam confluentium multâ charitate medeba-
tur fami, & egestati. Integris nitebat moribus. Laboris amor, humilitas, ac
in res divinas propensio illi familiares erant. Alter Emmanuel Sylva Averien-
sis: amans silentii, & cum suo DEO per orationem commercii. Plurimis an-
nis vestimentorum Præfectus nunquam induit rem novam.

Emmanuel
Sylva.

P. Emmanuel
Magalanius.

5. Postremus demigravit Conimbricæ 19. Aprilis P. Emmanuel Maga-
lanus Pedrogami ortus. Doctissimus scientiæ moralis, unus fuit è primis, qui
illam Conimbricæ tradidit in Gymnasio ad duas lectiones dorato in nostris scho-
lis ab Episcopo Conimbricensi. Liberalis adversus miseros, & egenos; suble-
vandis iis conquirebat elemosynas, quas abundè suggererunt Decanus templi
maximi, & Canonicus, uterque Emmanuelis frater. Rector Collegii Bracha-
rensis indulisit eidem piæ largitioni, cui tributus est major solito proventus fru-
ctuum ex prædiis collectus. Sic fœnus maximum est, dare, ut accipias.

Annus 1669. Soc. 130.

Obit P. Gaspar
Morceira.

QUINQUE vitæ functi anno hoc recensentur. Eboræ 3. Julii P. Gaspar Mo-
reira Lacobrigensis. Singulare ad scientias ingenium valetudo affecta
retardabat. Enixè virtutibus studuit, exactâ vivendi regulâ à primis in
religione annis ad postremos conservatâ. Cùm alius sacerdos integrâ sanitate
se excusâset à navigatione ad insulam Maderam, penè erubuit Provincialis hanc
spartam demandare Gaspari; quod cùm illi suboluisset, Mi Pater, inquit, ecce ego
mitte me, quamvis sim tenuis viribus, infirmo corpori dabit DEUS animum ro-
bustum.

2. Illic pluribus annis explicavit quæstiones de conscientia, consulebatur
in rebus gravissimis. Non ille contentus penso suæ cathedræ, cùm vacabat, so-
litus peregrinari per insulam obeundo sacras missiones. In quodam templo ad
tribunal audientis confessiones vidit ejus socius porcum rostro humum exca-
vantem, quin Gaspar adverteret: reversus in hospitium socius interrogat, cur
non abegisset illud animal? Admirans respondit se non vidisse, nec sensitse.
Cæterùm rem altiori consilio reputans censuit diutiùs ibidem morandum ratus
dæmonem sub spurca figura, nihil aliud conatum, quàm ut ipsos inde ocyus
averteret. Itaque cùm jam ad iter se accinxisset, mutato consilio redit ad con-
fessiones. Insolitus animorum motus ad salubrem penitentiam concurrentium
notum fecit mentem Gaspari divinitus injectam.

3. Restitutus Lusitanæ post alias occupationes præficitur Rector Collegio
Conimbricensi; subditis anteibat, tanquam fax, in observantia religiosæ disci-
plinæ. Non permisit à janua abire pauperem sine stipe. Magna inde fluxe-
runt bona Collegio. Aliquando deficiente pecuniâ ad res emendas necessariâ,
accessit ad ostium vir ignotus, tantùmque æris tradidit, quanto tunc opus erat.
Postremis annis cùm Eboræ degeret magno Collegii solatio; virtutem non fe-
rem